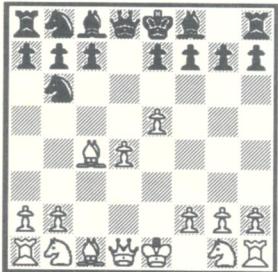

ICCFs tematurningar

ICCFs tematurningar arrangeras i förgrupper, eventuella semifinaler och final i varje tema. I varje grupp deltar 5-7 spelare, som spelar **två** partier mot varje motspelare. Det blir följaktligen 8-12 partier per spelare och grupp.

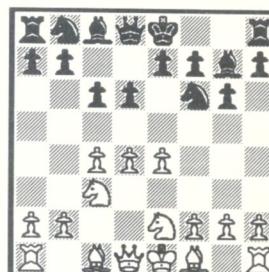
Anmälan sker genom insättning av startavgiften, 100 kronor, på SSKK:s postgiro 520 52-8. Glöm inte att ange tematurningens nummer på postgirotalongen!

Tema TW 4/93

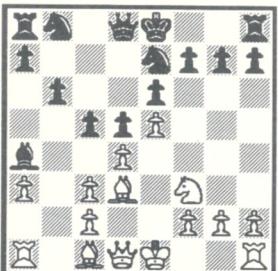
TW 4/93: Antagen damgambit. 1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.e4 Sf6 4.e5 Sd5 5.Lxc4 Sb6

Tema TI 4/93

TI 4/93: Kungsindiskt. 1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 d6 5.Sge2 c6

Tema TI 5/93

TI 5/93: Franskt. 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Sc3 Lb4 4.e5 c5 5.a3 Lxc3+ 6.bxc3 Se7 7. Sf3 b6 8.Lb5+ Ld7 9.Ld4 La4

TO 4/93: Sleipner. 1.Sc3 d5 2.e4 d4 3.Sce2

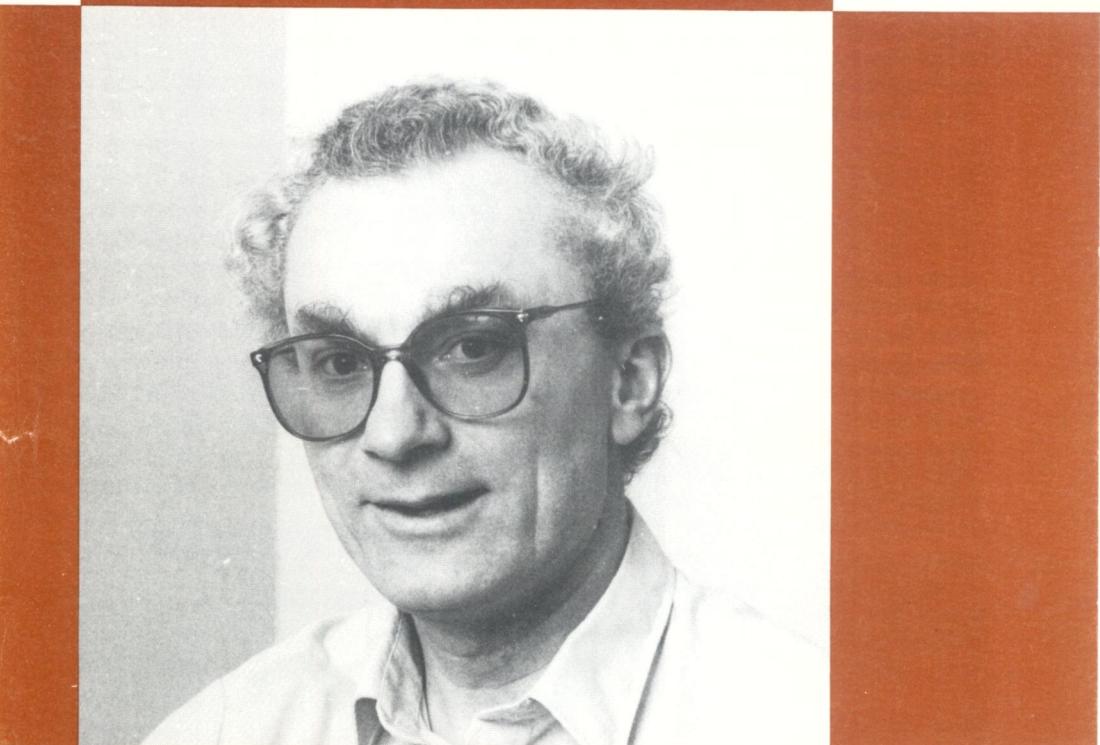
I början av 1993 förnyades tematurningarna! Nya teman startas bara fyra gånger om året, men i gengäld startar 4-5 teman *samtidigt*. Årets fjärde och sista temablock – med de fyra ovanstående temana – startar 1 november 1993 och sista anmälndag är 20 augusti 1993.

SSKK bulletinen

232

3 - 1993

ÅRG 41

Rolf
Lekander

SSKK-bulletinen

Box 127, 221 00 Lund

Sveriges Schackförbunds Korrespondensschackkomité (SSKK) är Sveriges officiella organisation för korrespondensschack, ansluten till International Correspondence Chess Federation (ICCF).

Medlemskap och prenumeration

Personer bosatta i Sverige och utomlands bosatta svenska medborgare kan antas som medlemmar i SSSK. Medlemsavgiften för 1993 är 215 kr, och för stödmedlem lägst 430 kr. Ständigt medlemskap 3225 kr.

Medlemskap är obligatoriskt för deltagande i SSSK:s och ICCF:s turneringsspel. Tidskriften SSSK-bulletinen (sex nummer per år) ingår i medlemskapet. SSSK-medlemmar har särskilda rabatter vid inköp av böcker mm. som säljs av SSSK.

Schackklubbar, bibliotek, institutioner osv. har möjlighet att prenumerera på SSSK-bulletinen. Prenumerationsavgift inom Sverige för 1993 är 270 kr. Stödprenumeranter erlägger lägst 540 kr. Livstids-prenumeration kostar 4050 kr.

Inbetalning av medlems- och prenumeration avgifter görs till **SSSKS postgirokonto 520 52-8**. Medlemsnummer (=personnummer) bör alltid anges vid betalning.

Redaktör för SSSK-bulletinen:

Ragnar Wikman

Tabellredaktör: Tomas Carnstam

Ansvarig utgivare:

Carl-Eric Erlandsson

ISSN 0347-5867

Wallin & Dalholm boktryckeri,
Lund 1993

Nummer 232 – 3/1993

INNEHÅLL

Storartat!	3
Rolf Lekander stormästare!	4
Avdömningsdramatik (A E A Memorial)	8
Nya namn i toppen (Lag-SM 1992)	14

Resultatservice

SM 1991 & 1992	18
Dam-SM 1992, VSM 1992 & 1993	19
Klass M	20
Klass 1	20
Klass 2	21
Klass 3	22
Klass V	23
Lag-SM 1992 division 2 och 3	23
Cup 93 förgrupper	24
Nordisk Cup I final	25
Cup 89 final	25
Lag-SM 1992 bordstabeller	26
Uppflyttningar	30
Korrkombinationer	27
Internationella lagmatcher	28
ICCF-turneringar	30

Aktuell debatt

Den datorspelande mediokratins seger över korrschacket	31
En mediokrats försvarstal	35
Repliker	38
Schackspelets ekonomi (S-G Samuelsson)	40
Jubilarer	44
ICCFs tematurningar	48

Omslagsbilden

Rolf Lekander, Växjö – ny korr-GM.

© SSSK 1993

Storartat!

Aldrig ett nytt nummer av SSSK-Bulletinen utan en ny titelinnehavare på förstasidan – detta har varit regeln på senare tid! Detta nummer är heller inget undantag, annat än i positiv bemärkelse; på förstasidan kan vi nu presentera en ny stormästare i korrschack! Det är **Rolf Lekander** från Växjö som säkrat titeln i den starkt besatta tyska inbjudningsturneringen Hans-Joachim Heitmann Memorial – med ett parti kvar att spela (mot ryssen Korolev) har han redan skrapat ihop de för GM-titeln erforderliga 9 poängen! Hjärtliga gratulationer till Sveriges sjätte stormästare genom tiderna!! Den nye GM presenteras med start på nästa uppslag.

Avdömningsdramatik bjuder vi också på i detta nummer i form av det sista partiet i A E Axelson Memorial. Avdömningsprocessen är kanske relativt obekant för många läsare – här försöker vi lyfta fram det som sker (kan ske) fr.o.m. det att spelarna skickar in sina analyser t.o.m. det att det slutliga domslutet avkunnas. Och utöver själva avdömningsdramatiken får Du ett högintressant slutspel på köpet, käre läsare :-)

Datordebatten har flammat upp ordentligt, främst tack vare ett avsiktligt polemiskt inlägg av **Jan Sellberg** och **Roland Åkesson**, båda från Saltsjöbaden, vilka definitivt tar ställning mot datoranvändning. På grund av artikelns medvetet polemiska karaktär har jag undantagsvis accepterat att tonen – och personkritiken – är fränare än vad jag normalt vill se i Bulletinenens spalter. Därför, käre läsare, en uppmaning i Socialstyrelsens anda (jo, vi har läst om brödskivorna i Finland också... :-)) – om Du själv är datoranvändare/anhängare och dessutom vet med Dig att Du har "kort stubin", så kan det kanske vara säkrare att Du först läser mitt svar på inlägget, så att Du sedan kan läsa det s.a.s. med facilité i hand... Författarna har en hel del intressanta synpunkter, men dem riskerar man att missa om man läser artikeln med adrenalinet kokande :-)

Som vanligt på senare tid är den största spalten "står över till nästa nummer"! Bl.a. sammanfattningen av Nordisk Cup, ett högintressant inlägg om OS-finalen av Bulletinens gäst-kolumnist Hartmut Metz, och mycket annat, får Du läsa om efter sommarferierna! Trevlig sommar, och på återseende i höst!

Ragnar Wikman

SSSKs styrelse

Ordförande: Allan Jonasson, Stugvägen 65, 605 98 Norrköping (tel 011/332040)

Kassör: Sven-Åke Kronberg, Fågelsångsgatan 2 B, 252 20 Helsingborg

Ledamöter: Tomas Carnstam, Norra Promenaden 3 D, 222 40 Lund

Carl-Eric Erlandsson, Nyckelkroken 14, 226 47 Lund

Per Söderberg, Holbergsgatan 70, 161 57 Bromma

Kansli: SSSK, Box 127, 221 00 Lund, tel 046/151915, fax 046/152915

Bulletinredaktion

Redaktör: Ragnar Wikman, Box 36, SF-20111 Åbo, Finland, fax 009358-21318010

Parti 2322

Tönu Öim, Estland

Vytas Palciauskas, USA

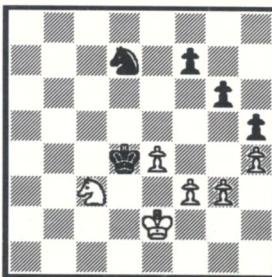
A E Axelson Memorial, 1984-93

Spanskt (C92-29/130)

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.
0-0 Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 d6 8.c3 0-0 9.h3
Te8 10.d4 Lb7 11.Sbd2 Lf8 12.a4 h6 13.
Lc2 exd4 14.cxd4 Sb4 15.Lb1 g6 16.Ta3
bxa4 17.Dxa4 a5 18.Tae3 Dd7 19.Dd1
Lg7 20.d5 La6 21.Ta3 c6 22.dxc6 Dxc6
23.Sb3 a4 24.Sbd4 Db7 25.Txa4 Sd7 26.
Db3 Sc6 27.Dxb7 Lxb7 28.Txa8 Txa8 29.
Sb5 Ta1 30.Ld2 Lxb2 31.Sxd6 La6

Vit har vunnit en bonde, men då samtliga kvarvarande bönder är på samma flygel är det allt annat än lätt att omsätta denna minimala fördel till vinst. Spelarna tillbringar de följande åren :-\ under försiktig och avvaktande manövrerande...

32.Lc2 Txe1+ 33.Sxe1 Le5 34.La4 Lxd6
35.Lxc6 Se5 36.Ld5 h5 37.Le3 Le2 38.f3
Lb5 39.Sc2 Sd3 40.Lb3 Kf8 41.Sd4 La6
42.Ld1 Sf4 43.h4 Sd3 44.Le2 Lg3 45.Sb3
Sb4 46.Lxa6 Sxa6 47.Lf2 Le5 48.g3 Sb8
49.Lc5+ Ke8 50.Kf2 Sd7 51.Ld4 Lc7 52.
Le3 Sf8 53.Sd2 Kd7 54.Sc4 Ke6 55.Lf4
Ld8 56.Ke2 Le7 57.Se3 Lc5 58.Sd5 Sd7
59.Lc7 Sf8 60.La5 Sd7 61.Lb4 Ld4 62.
Sc7+ Kf6 63.Lc3 Lxc3 64.Sd5+ Ke5 65.
Sxc3 Kd4

Sådärja, "transportsträckan" :-) är förbi, nu kan vi äntligen komma till ett avgörande!

I den här teoretiskt intressanta slutspelsställningen gick partiet alltså till avdöming. Vit yrkade på vinst, svart på remi. Öim ansåg i sin motivering detta springarslutspelet vara teoretiskt vunnet ("win by book") och gav endast följande korta variant:

66.Sb5+ Ke5 67.Ke3 "med en teoretiskt vunnen position".

Palciauskas yrkade på remi med följande motivering (i översättning):

"Partiet är omöjligt att analysera på så kort tid. Det skulle ta en vecka att skriva upp alla möjligheter. Jag har chanser till remi men det är omöjligt att gå igenom alla varianter. Jag kommer att acceptera vilket resultat avdömaren än kommer fram till. En sannolik fortsättning är:

**66.Kd2 Sc5 67.Se2+ Ke5 68.Ke3 Kd6
69.f4 Ke6 70.Kd4 (70.Sd4+ Kd6) Sb3+ 71.
Kc4 Sd2+ 72.Kd3 Sf1**

Det ser ut som om svart lyckas hålla ställningen remi.

Nyckeln till försvaret är att hålla svarts kung på d6 eller e6 för att på ett eventuellt e5 från vit kunna spela Kd5. Den svarta springaren på c5 schackar bort den vita kungen varje gång den kommer till d4."

En mycket svår ställning att avdöma – remi eller vinst? Uppgiften blir dock litet enklare om man tar hänsyn till ICCFs regler för avdöming – en avdömare är inte skyldig att försöka finna "den objektiva sanningen" om avbrottställningen, utan blott "den subjektiva sanningen" så som den kommer fram i de båda spelarnas analyser. Detta betyder, att om en spelare missat en viktig variant (en lovande angreppsplan eller en viktig försvarsmöjlighet) så är avdömarna inte

tvungna att analysera denna. Men som vi snart får se är uppgiften svår nog ändå...

Avdömningen sköttes av det tyska radarparet Horst Rittner (ex-VM) och Heinrich Burger (IM), bågge bosatta i {Öst-}Berlin och därfor i tillfälle att analysera ställningen gemensamt. Deras utlåtande (i översättning) var följande:

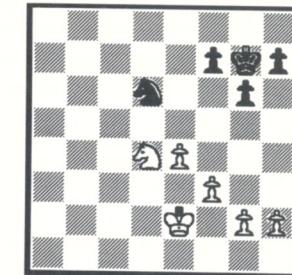
"Heinrich Burger och jag [*Horst Rittner*] har tillsammans tittat på ställningen mellan Yim och Palciauskas.

Vår bedömning: Remis

Yims vinstanalyser är för tunna, han anger bara 66.Sb5+ Ke5 67.Ke3 med teoretisk vinstställning. Varför inte det bättre 66. - Kc5?! Vi ser ingen 'teoretisk' vinstväg. Naturligtvis erbjuder merbonden vissa chanser, men den av Palciauskas föreslagna försvarsidén förefaller logisk."

När Öim fick besked om detta avdömningsresultat inlämnade han omedelbart protest, och som motivering skickade han med två sidor ur Averbachs slutspelsbok (!) Där behandlas en intressant ställning (pos. 177, ss. 134-35), vilken analyserats av Reuben Fine 1941. Fines analyser (se nedan!) utmynnar i att ställningen vore vunnen för vit. Positionen är inte identisk med den i partiet Öim–Palciauskas, men Öim menade att Fines idéer är fullt användbara också i detta parti. Han skriver (i översättning) följande:

"Jag bifogar teori ur Averbachs slutspelsbok, och jag accepterar inte H. Rittners bedömning. Avbrottställningen är teoretiskt vunnen – den här artikeln accepterar detta faktum. (Om bönderna stannar på h4 och h5 finns det en annan vinstväg, inte 69.f4 {Palciauskas} utan 69.Kf4 följt av g5 och f3-f4+f5.) Efter detta har M.M. Botvinnik och L. Averbach skrivit en artikel om detta slutspel."

Den här ställningen är alltså utforskad av Reuben Fine 1941. Vi återger (något förkortat) hans analyser och kommentarer enligt Averbach:

1. - Kf6 2.g3 Ke5 3.Sc6+ Ke6 4.Ke3

Svart strävar till att hålla kungen i centrum och förhindra att de vita bönderna rycker fram. Han kan nu välja mellan tre huvudvarianter:

a) **4. - Kd7** (ett avvaktande försvar) **5.Sd4 f6 f4 Ke7 7.h4** (försvarar svarts bondeställning – det är ingen brådska med att forceras fram en fribonde!) **Sf7 8.g4 Kd7 9. Kd3 Ke7 10.Kc4 Kd6 11.g5! fxe5 12.hxg5 Ke7** (12. - h6 13.e5+ Ke7 14.gxh6 Sxh6 15. Kd5 Sg4 16.Sc6+ Kd7 {16. - Ke8 17.Ke6 Se3 18.Sb4 Sg2 19.Sd5 och g-bonden faller} 17.e6+ Ke8 18.Kd6 Sf6 19.Sb4 Se4+ 20.Ke5 Sf2 21.Sd5 Sg4+ 22.Kd6 +- 13.e5 Sd8 14.Kd5 Sf7 15.Sc6+ Ke8 16.e6 Sh8 17.Ke5 Kf8 18.Kf6 +-.

b) **4. - f5** (svart försöker byta av så många bönder som möjligt) **5.Sd4+ Kf6** (5. - Ke7 6.e5 Sc4+ 7.Kf4 h6 8.h4 Sb2 9.Sxf5+ gxf5 10.Kxf5 Kf7 11.f4 Sd3 12.h5 Sf2 13.g4 Sh3 14.g5 +- 6.exf5 gxf5 7.Kf4 Kg6 8.Ke5 Sf7+ 9.Ke6 Sd8+ 10.Ke7 Sb7 11.Se6! Sa5 12.Sf4+ Kg5 13.h4+ Kh6 14.Kf6 +-.

c) **4. - g5** (ett annat sätt att sträva efter bondesavbyten) **5.Sd4+ Kf6 6.f4! gxf4+ 7.gxf4 Sc4+ 8.Kf2! Kg7 9.e5 Kg6 10.Ke2 Sb2**

**11.Kf3 Sc4 12.Ke4 Sd2+ 13.Kd5 Sf1
14.f5+ Kg5 15.e6! fxe6+ 16.Kxe6 Sxh2
17.f6 +-.**

I denna typ av ställningar är det av största betydelse att vit inte förivrar sig, utan först tålmodigt förstärker sina positioner, och samtidigt försöker försvaga svarts bondeställning."

Nu gick partiet alltså till förnyad avdöming i andra instans. Här förlitade sig TL Roald på inhemska auktoriteter, närschackspelarna GM Lars Karlsson och IM Axel Ornstein – ja, även GM Ulf Andersson fanns med på ett hörn – samt korr-GM Göran Andersson.

Och här blev meningarna delade! Men med majoritettsbeslut (2-1) upprätthölls resultatet i den första avdömmingen. Karlsson och Ornstein röstade för remi, medan G. Andersson ansåg att vit kunde vinna! Deras motiveringar var följande (och inte i översättning denna gång! :-)) – först Ornstein: "Ställningen är mycket intressant och viktig för sluttspelsteorin. Min bedömning är att den *inte är vunnen för vit*. Fines analyser, som Averbach återger, är högst summariska, och den försvarsplan som Palciauskas föreslår tycks fungera. Öims förslag 69.Kf4 besvaras naturligtvis med Se6+. Men det är väl bäst att börja från början, efter 65. - Kd4. En aggressiv spelare som jag skulle ha föredragit 65. - f5 men Ulf Andersson-modellen är att 'passa'.

66.Kd2 Sc5 67.Se2+ Ke5 68.Ke3 Kd6.

Så långt Ö+P. 69.Kf4 Se6+ duger alltså inte, och det går inte heller att tvinga fram kungsmarschen till f4 och g5 – spelar vit runt springaren till d4-c6-b4-d3 eller f4-d3 så behöver svart bara ställa sin springare på d4 eller d2 för att tvinga tillbaka vits kung. Om vit skapar en fribonde med g3-g4 och efter avbyte h4-h5 så tycks svart klara sig

enkelt. Ett annat försök är sprängningen f4-f5 alternativt f4+e5 följt av f5. Ett exempel: Ke3, Sd6, Be5, f4, g4, h4 –Ke7, Sc5, Bf7, g6, h5. **1.f5 gxf5 2.Sxf5+ Ke6 3.Sg7+ Kxe5 4.Sxh5 f5.** Förskjuten en rad uppåt är ställningen vunnen men här klarar sig svart. En vit plan skulle kunna vara att erövra terräng med Kd4-c4 plus springarassistans, men hur skall det gå till? Svart tycks kunna irritera vit med springaren utan att den blir instängd.

Om analysen stämmer så innebär den en omvärdning av sluttspelsteorin. Slutspelet S + 4 bönder mot S + 3 bönder på samma flygel måste dock ha uppstått många gånger. I praktiken är det säkert inte så lätt att hålla remi. I ett parti Petrović-Smagin (Informator 42, sluttspel 31) vann Smagin, men enligt hans analys offrade motståndaren bort sig. Exemplet antyder att svart kan försvara sig med f7-f5 i vissa lägen.

Draget h7-h5 tycks nyttigt för svart. Det tas inte upp i Fine/Averbach som väljer det sämre f7-f6."

Lasse Karlsson, som tittat på ställningen tillsammans med Ulf Andersson, skrev aldrig ner några analyser, utan han meddelade Roald om sin bedömning per telefon. Lasse och Ulf hade efter en viss tvekan stannat för remi, med motivering en att de inte kunnat finna någon klar vinstväg för vit. Lasse var dock inte helt övertygad om sluttresultatet, vilket onekligen bekräftar ställningens svårbedömbarhet.

Göran Andersson kom i sin tur fram till följande slutsats:

"Min bedömning är att ställningen måste vara *vunnen för vit*. Förutom Averbachs analyser har jag lyckats spåra ytterligare tre partier med snarlika ställningar och i samtliga fall vann vitspelarna partierna. Det är naturligtvis mycket svårt att ange konkreta vinstvarianter, men det finns inget som ty-

der på att det i den här typen av slutspel, där bönderna ännu inte hunnit avancera över fjärde raden, skulle finnas några undantagsställningar.

Nu kanske det hör till pjäsen att Öims 'nya' försök 69.Kf4 naturligtvis inte leder till nängtong efter 69. - Se6+. Men det finns nog även bättre vägar än det av Palciauskas föreslagna 69.f4. Vit skall inte forcera händelserna på detta sätt, utan först försöka förbättra sina pjäspositioner. Jag skulle vilja föreslå **69.Sf4** som tar fälten e6 och d5 för svarts kung. Därefter har jag svårt att se hur svart kan förhindra att vits kung kommer in via d4 eller c4. Sd3 kan tas till för att驱a bort svarts springare på c5. Först därefter blir f4 aktuellt och med hjälp av springaren till d4 och kungen tillbaka till kungsflygeln genomförs e5 och f5. När f5 är genomfört har svart det föga angenäma valet mellan en svag bonde på h5 eller att tillåta f6 med allt vad det innebär, alternativt tillåta en fribonde på e-linjen.

Bara en variant där naturligtvis många avvikeler är tänkbara, men jag tror ändå inte svart kan förhindra att vit får denna 'idealställning':

69.Sf4 Ke7 70.Kd4 Sb3+ 71.Kc3 Sc5 72.Ke4 Kd6 73.Sd3 Se6 74.f4 Sc7 75.Se5 Ke6 76.Sf3 Se8 77.Sd4+ Ke7 78.e5 Sc7 79.Kc5 Se8 80.Kd5 Sc7+ 81.Ke4 Sa6 82.f5 och svart måste ta ställning mellan 82. - Sc5+ 83.Kd5 Sd3 84.f6+ och 82. - gxf5+ 83.Kxf5.

I båda fallen tror jag vit har goda utsikter att bli framgångsrik.

OK, det här är naturligtvis inte helt lätt och det finns många möjligheter att spela (och analysera) fel, men jag har redovisat min uppfattning och hoppas det här löser sig på bästa sätt."

Roald skickade dessa analyser till Ornstein, men denne stod fast vid sin bedömning:

"Tack för brevet med Görans analyser. Det ligger mycket i dem, men de räcker inte för att få mig att svänga. Svart har ytterligare ett par försvarsidéer. Dels att ställa upp sig med Ke7, Sd7, dels att spela f7-f6 som svar på f3-f4.

Det är fullt möjligt att vit kan slå hål även på dessa blockadförsök, och min bedömning hade kanhända blivit annorlunda om svart inte haft möjligheterna 65. - f5 och 68. - f5. Oavsett att Palciauskas' analyser inte tar upp dessa möjligheter så finns de i ställningen. Öims analyser är inte heller av toppklass."

Och efter alla dessa turer kunde partiet äntingen slutgiltigt läggas till handlingarna! Remislutet står därmed fast.

Men ställningen är otroligt intressant och innehåller många möjligheter. Om Du, käre läsare, har egna synpunkter på denna ställning är Du hjärtligt välkommen med ett inlägg till spalten "läsarna analyserar"! Vilket slutresultat skulle Du rösta för? Som Axel Ornstein säger, ställningen kan vara av stor sluttspelsteoretisk betydelse!

Sista ordet går – mer än välförtjänt! – till TL Roald Berthelsen:

"När nu läsarna får komma till tals är de ju inte bundna till Öim/Palciauskas analyser på samma sätt som avdömdarna. Läsarna kan ju hitta förbättringar i de av Ö/P angivna analyserna vilket avdömdarna var förhindrade från.

Med facit i hand kan man kanske ställa sig en aning tveksam till hela avdömningsruljangsen. Hur många var allt som allt inblandade?

Öim, Palciauskas, Rittner, Burger, Ornstein, Karlsson, Ulf och Göran Andersson, samt 'Fine, Averbach och Botvinnik'!

Kanske hade det trots allt varit bättre om partiet spelats färdigt per fax. Det hade trotsigen tagit maximalt ett halvår till."

Fallseger på Kamtjatka

Att det i denna typiska "svensköppning", som senast tangerats i Rolf Martens' artikelserie om Östersjöförsvar, skulle bli en poäng för de svenska, var givetvis klart från början :-) Men det blev svartspelaren som tog hem poängen denna gång! Alingsås-anakret Anders Wengholm utnyttjade till fullo de dynamiska möjligheterna i denna skarpa öppning, och då vit i ett kritiskt läge valde en alltför långsam fortsättning, var det bättat för en snabb fallseger i 20 drag!

Parti 2324

Per Hultin, SS Gambit

Anders Wengholm, Alingsås SS

Lag-SM 1992, bord 1, 1992

Kamtjatkagambit (A57-10/52)

1.d4 Sf6 2.c4 c5 3.d5 a6!? 4.Sc3 b5 5.cxb5 axb5 6.e4 b4 7.Sb5 d6

Det bästa. Om t.ex. 7. - Sxe4?? kostar det svart en pjäs efter 8.De2 f5 9.f3 eftersom 9. - Sf6 inte går för 10.Sd6#. (KH)

8.Lf4!

Anses som det mest besvärande med den direkta avsikten att spela e5. (KH)

8. - g6

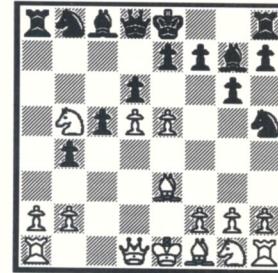
8. - Sxe4 är farligt för svart. Det kan följa 9.Lc4 Ld7 10.De2 Sf6 11.Sd6#. (AW)

En mer (?) radikal väg för svart är 8. - g5! t.ex. 9.Lxg5 Sxe4 10.Lf4 Da5!? (Lg7) med intressant spel. (KH)

9.e5 Sh5 10.Le3

Ett alternativ är 10.Lg5! men svart kan då försöka med 10. - f6!? (KH)

10. - Lg7

11.f4?

För långsamt. Det verkliga testet av svarts ställning är 11.g4 Lxe5 12.gxh5 Lxb2 med oklart spel, minst sagt... (AW)

11. - dxe5 12.Lc4 Sd7 13.Se2 0-0 14.Dc2 exf4 15.Sxf4 Sxf4 16.Lxf4 Se5 17.Lxe5 Lxe5 18.0-0 Ld7

Den så kallade krutröken har skingrats och svart har en solid ställning. Dessutom har vits springare förirrat sig in i fielandet. (AW)

19.Tae1?

19.a4 var nödvändigt. (AW)

19. - Db8!

Det hotar förutom 20. - Lxh2+ även 20. - Lxb5 21.Lxb5 Ld4+ 22.Kh1 Dxb5 med pjäsvinst. (AW)

20.Kh1 Lxb5 21.uppgivet

Vit hade förbisett det faktum att efter 21. Lxb5 Dxb5 22.Txe5 så hänger vits torn på f1! (AW)

(Kommentarer av Anders Wengholm och Kurt Hjortstam)

Framgångsrik nyhetsjakt

Ryskt har på senare tid åtminstone i korsschakkretsar kommit att förknippas med postproblem, men som det här partiet visar kan det också leda till andra problem – för svart! Knut Carlqvist i Burgsvikslaget för de vita pjäserna och ser till att hela poängen stannar på Gotland – efter att ha hamnat i "fel" variant hittar han en intressant förstärkning till "senaste Informator-nytt", även om det krävs en verklig snygg manöver för att omsätta fördelen till vinst.

Parti 2325

Knut Carlqvist, Burgsvik SK

Jonas Dahlgren, Alingsås SS

Lag-SM 1992, bord 2, 1992

Ryskt (C43-3/16)

1.e4 e5 2.Sf3 Sf6 3.d4 Sxe4 4.Sxe5 d5 5.Ld3 Sd7 6.Sxd7 Lxd7 7.0-0 Dh4 8.c4 0-0-0 9.c5 g5 10.Sc3 Lg7 11.g3 Dh6!?

Arencibias drag. Det vanliga är 11. - Dh3, t.ex. Geller–Howell (Informator 49:367), där Geller förstärkte vits spel. Det var inte avsikten att hamna i den här varianten, därför 4.Sxe5, och nu började jag jaga förstärkningar. De första dragen var givna...

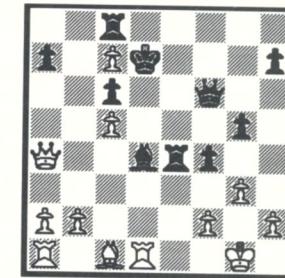
12.Sxe4 dxe4 13.Lxe4 f5 14.Lg2 f4 15.d5 Thf8 16.Db3 N

Min nyhet. Arencibia–Vladimirov fortsatte 16.Te1 Kb8?! 17.d6 cxd6 18.c6?! (0-1 i 72 drag, Informator 52:307). Men även efter 18.Dxd6 hade Arencibia stått något sämre. Jag övervägde också 16.a4!?

16. - Ld4 17.d6 Lc6 18.Lxc6 bxc6 19.Dc4 Df6

Här fanns alternativet 19. - Lxf2+ 20.Txf2 fxg3 21.hxg3 Txf2 22.Kxf2 Dh2+ 23.Ke3 Te8+ 24.Kd3 De2+ 25.Kc3 De1+ 26.Kb3 Te4 27.Dd3 och jag tyckte vit borde vinna, i värsta fall få remi. Kollegan på första bordet, Lasse Åström, skakade dock emot på huvudet. Åtminstone lät det så på telefon. Han trodde att jag satt bort mig. Men varken han eller jag ser oss över axeln, sedan vi väl dragit, så jag vet ännu inte vad ställningen ger.

20.Da6+ Kd7 21.dxc7 Tc8 22.Td1 Tfe8 23.Da4 Te4

24.Le3!!

Jag var nästan säker på att Dahlgren inte såg den möjligheten när han drog 19. - Df6. Han var nog nöjd med ställningen. Det bekräftade han senare. Efter partidraget står vit på vinst.

24. - fxe3 25.fxe3 Txc7 26.Txd4+ Txd4 27.exd4 De6 28.Da3 Tb7 29.Dc3 h5 30.Te1 Df6 31.De3 Tb8 32.b4 a6 33.d5! cxd5 34.Tf1 uppgivet

34. - De7 möts med 35.c6+ Ke8 36.Dd4 och allt hänger. Även 34. - Dg7 möts med 35.c6.

(Kommentarer av Knut Carlqvist)

ICCF-turneringar

Nya svenska ICCF-starter

Medlemskap i SSKK berättigar även till spel i ICCF-turneringar. Här gör man åtskillnad mellan världs-, Europa- och tematurningar.

Sedan listan i senaste nummer av SSKK-bulletinen har följande nya svenska starter skett. Turneringar som betecknas med "g" (för grand/groß) har femton spelare, övriga har sju spelare. Tematurningarna har 5-7 spelare per grupp, och här spelar man två partier mot varje motspelare.

WT klassturneringar

Mg 326 **Lars H. Carlson**, Sollentuna
Mg 327 **Martin Gunnäs**, Enskede
1 1348 **Anders Nilsson**, Spånga
1 1349 **Conny Persson**, Göteborg
3 905 **Gunnar Carlson**, Uppsala

Tematurningar

3/89:S3 **Per-Erik Berglund**, Angered
6/89:S1 **Mikael Bäckström**, Karlstad
9/89:S1 **Mats Larsson**, Staffanstorp
9/89:S4 **Jan Malmström**, Grängesberg
3/90:S2 **Sture Nyman**, Falkenberg
3/90:S6 **Kent Johansson**, Nässjö

EU klassturneringar

1g 312 **Thore Pettersson**, Sundbyberg

Nyheter i korthet

Korr-OS. Semifinalerna i korr-OS XI är nu helt avslutade. Som tidigare nämnts segrade Sverige överlägset i semifinalgrupp 4 med 38/54, men därefter blev det strid på kniven. Tvåa blev Rumänien med 29/54, tredje Polen med 28½/54 och fjärde (och utslaget med knappast möjliga marginal) Schweiz med 28/54!

ICCF-Cup VIII/IX. Den första svenska semifinalisten är klar! **Christer Hult**, Växjö, segrade i förgrupp 199 på 8½/9. Hjärtliga gratulationer!

Uppflyttningar

Till SM-gruppen

Lars Blomström, Karlskoga

Till klass M

Peter Nielsen, Jönköping
Bo Wik, Hammardal
Mats Larsson, Staffanstorp

Till klass 1

Jonas Tunviken, Norberg
Enrique Gonzalez, Norrahammar
Bengt Albonius, Härnösand

Den datorspelande mediokratins seger över korrschacket

Jan Sellberg
Roland Åkesson

I.

I den ansats till debatt som förts på senare år i bl.a. korrbulletinen om det legitima i att använda schackdator för analys under pågående spel är, enligt vår uppfattning, argumenteringen både tydlig och ofullständig. Vårt syfte med detta debattinlägg är tvåfaldigt: 1) All mänsklig samvaro måste vägledas av moraliska principer, däremot är alla ense. Däremot föreligger olika uppfattningar om vilka de principer är som bör vara normerande. Då just den moraliska aspekten antingen förtigts eller bara antyts eller missuppfattats i datordebatten, vill vi lyfta fram den aspekten i dagsljuset. 2) Vi kommer också att syna datorspelarnas legitimationsargument att jämföra datoranvändning med konsultation. Detta argument är enligt vår åsikt oreflektiverat eller dåligt underbyggt såväl i moraliskt som tekniskt-instrumentellt avseende.

Med dessa punkter hoppas vi få igång en seriös debatt som får datorspelarna att ta sin egen argumentering på fullt allvar. För att uppnå detta anser vi att den absolut nödvändiga utgångspunkten måste vara den, att datorspelarna – åtminstone inför sig själva – dels definierar sitt förhållande till korrschacket, dels gör reda för sig sitt syfte med korrspelet. Vår egen inställning till datoranvändning under spelets gång är entydig och ovillkorlig: fusk av grövsta slag. Innan vi fortsättningsvis redovisar våra argument till stöd för det påståendet, vill vi för säkerhets skull poängtala att vi är allt annat än teknik- eller utvecklingsfientliga.

Med nödvändighet riktar sig vår argumentering mot datorspelare och deras "datorideologiska supportrar" som framträdt offentligt i intervjuer med sina diskutabla åsikter. De får därför acceptera att bli direkt utpekade i vår fortsatta framställning. Tidsbrist gör att vårt urval är mycket begränsat, men dem vi argumenterar emot anser vi likaväl vara intressanta som symptom på en kvardröjande tidsandas "klippar"-mentalitet och representativa för datorspelarna som fenomen.

II.

Åtminstone sedan renässansen har schackspelandet betraktats som en intellektuell sysselsättning. Schackspelare tänker djupt och länge (så är åtminstone självsynen). Hand i hand med schackdatorernas intåg i korrschacket har emellertid en ny typ av korrspelare dykt upp – den, som inte vill tänka och skapa men ändå nå resultatmässiga framgångar. I stället för att förkovra sig och komma till rätta med den bristande tilliten till den egna schackförmågan tillgriper mediokra korrspelare – vilka andra behöver datorer? – ett elektroniskt hjälpmittel som genväg till framgång (vi definierar således datorspelaren som en medioker spelare medan en medioker spelare definitionsmässigt inte behöver vara en datorspelare, vi är ju själva ganska mediokra spelare). Korrschacket blir därmed en arena där spelare som är underprivilegierade i fråga om schacklig kompetens kan kompensera detta med överprivilegiering i fråga om tillgång på tekniska hjälpmedel. Ur det perspektivet är datorspelarna till mentaliteten att moraliskt jämföra med de idrottsutövare, likt t.ex. Ben Johnson, som använder dopingprepa-

rat och anabola steroider, som manipulerar idrottssredskap och -utrustning, som manipulerar motorer inom bilsporten, som flyttar bollen till ett bättre läge i golf osv. Den gemensamma nämnaren för dem alla är, att de med otillåtna medel eller på artificiellt sätt eftersträvar att öka sin prestanda för att nå de framgångar som annars ligger bortom deras kunskapsmässiga och utvecklingsbara förutsättningar att uppnå. I en eller annan form spelar de med ett femte äss i rockärmen. Vår enkla och reaktionära uppfattning är, att den *bäste spelaren förtjänar att vinna*. Vi kan helt enkelt inte förstå varför det skulle vara fel att en spelare får skylla sig själv när han gör bortsättningar eller utför en dålig taktisk manöver. Det är ju bara att komma igen nästa gång.

Att datorspelarnas kortsiktiga, schackligh egoistiska vinstintresse, förutom fusket, även leder till att korrschacket som specifik spel-form försvinner gör det berättigat att fråga sig hur de definierar sitt förhållande till korrschacket och vilket syfte de har med sitt spelande. Då de dessutom avsäger sig den schackliga taktiska kampen och det konstnärliga och skapande schackliga uttrycket för att i stället testa program med korrschacket som instrumentell förevändning, torde de med lika stor behållning kunna konstruera program för tillämpning på svälta råv och kinashack.

Ur en social synvinkel medför korrschackets datorisering att spelet blir en angelägenhet för behållen en relativt besutten och prylhunrig medelklass som har råd med och böjelser för schackdatorer. Den jämlighetstanke som finns uttryckt i FIDE:s devis *Gens una sumus* (Vi är ett folk), och som även korrkommittén gjort till sin, förlorar nu det av devisens innehåll som rör den sociala jämlikheten. Korrschacket blir såväl en klassfråga som de mediokra datorspelarnas sociala och resultatmässiga revansch för underskottet i schacklig kompetens.

III:1

För att konkretisera det hittills sagda ska vi nu granska hur datorspelarna och deras ideolo-

giska supportrar motiverar datoranvändning och hanterar konsultationsargumentet. SM-vinnaren 1990, Rune Holmberg, säger enligt ett referat i Göteborgs-Posten av en intervju i tidskriften PLY (vår kopia av artikeln i GP saknar tyvärr årtal och datum, och som datorlösa spelare har vi inte tillgång till PLY för källkritisk granskning) att, "Datorstöd i någon form är nödvändigt för att hänga med den yppersta korrschackeliten." Vi kan inte tolka detta uttalande på annat sätt än att RH anser, att han inte utan datorhjälp kan besegra starka(re) spelare. RH frågar retoriskt vidare: "Ingen tror väl att t.ex. Mephisto Vancouver eller något annat schackprogram skulle vinna kor-SM av egen kraft?" Uppenbarligen anser RH att hjälp av en spelare är nödvändig för datorn att vinna ett kor-SM – vi nöjer oss med den sammanfattningen av RHs schackliga syn.

I korrbulletinen 6/92 (s. 24) sammanfattar Tomas Carnstam sin syn på korrschacket med orden: "Framtidens korrtturneringar kommer inte att vinnas av maskinerna, utan genom gott samspel mellan människa och 'tillgängliga hjälpmedel'." Hur ser då i nuläget detta goda "samspel" ut mellan TC och datorn? Jo, datorn sköter "enklare utredningar" – hur "vet" datorn att det är enklare utredningar den gör i stället för de komplicerade analyser den är maximalt programmerad att utföra? Till de "enklare utredningar" TC omnämner hör, så måste hans framställning tolkas, att datorn åt TC undviker bortsättningar medan han sysslar med andra saker. Vidare har datorn övertagit den taktiska sidan av schacket, man slipper "slavgörat" som TC uttryckte saken vid ett annat tillfälle. Datorn fyller således den funktionen att eliminera åtminstone två svagheter i TCs spel; dels den att göra bortsättningar, dels den att inte kunna bemästra schackets taktiska sida. Ska vi förstå saken så, att det är tack vare datorns hjälp i ovanstående avseenden, som TC nu har kvalificerat sig till finalen i Nordisk Cup I?

III:2

Slentrianmässigt, nära nog som en rituell bevärvelse, använder datorspelarna och deras ideologiska fränder konsultationsargumentet för att, som vi ser det, legitimera Ben Johnsonmentalitetens nerfrätta moral. I intervjuer i Bulletinen 6/92 (ss. 24-25) säger datorförsvararna Jan-Olof Forsberg och Mats Hylén följande: "I korrschack, liksom kärlek, är allt tillåtet, inklusive att konsultera en dator." (JOF), och att det inte "är moraliskt förkastligt att använda dator, böcker, vänner, barn, klubbkamrater eller andra 'hjälpmedel' för att försöka nå framgång i korrschack." (MH). MH säger vidare, att "för att vinna SM ska det inte räcka med en dator."

Vi svarar honom som vi svarade Holmberg ovan men vill tillägga, att det tydligen inte bekymrar MH att en dator kan ha hjälpt en spelare att t.ex. belägga en 3:e plats i stället för en förtjänt 14:e plats utan dator. Tematiskt framträder i den här typen av oreflekterade uttalanden en oförmåga att se och inse den kvalitativa skillnaden mellan å ena sidan ett elektroniskt hjälpmedel, å andra sidan konventionella hjälpmedel och vilka moraliska konsekvenser denna skillnad har för bedömningen av konsultationsargumentets berättigande. Det förhåller sig ju så, att när medlen förändras, då förändras också det ursprungliga målet varför det krävs att nya eller andra moraliska ställningstaganden görs. Att det förhåller sig på det sättet visar t.ex. dagens samhällsdebatt avseende relationen mellan privatisering – effektivitet – legitimitet, detta ställt mot relationen välfärdsstatens generella lösningar – jämlighet – legitimitet.

Oavsett JOFs och MHs reservationer mot att själva använda datorer (de är därför ej heller mediokra korrspelare enligt vår definition) tycks de utgå ifrån att hjälpmedlen är likvärdiga både i fråga om prestanda och moralisk halt, och att begreppet konsultation därför har samma innehöld oberoende av vilken typ av hjälpmedel som används. De tycks utan vidare anta att likheterna i dessa avseenden är större än skillnaderna dem emellan – den tekniskt-in-

strumentella skillnaden uppfattas överhuvudtaget inte, än mindre görs till föremål för ett genomburkt moraliskt ställningstagande!! På något sätt har datorspelarna och deras fränder fått det semantiska herraväldet över hur konsultationsbegreppet ska definieras genom att ha lyckats sunda ut betydelseskilnaden mellan rådfrågning av litteratur och informations- och kunskapsutbyte individer emellan å ena sidan, och överlätelse av viktiga delar av den intellektuella tankeprocessen på ett elektroniskt hjälpmedel å andra sidan, och genom denna omdefiniering ger de ett anständigt sken å en förkastlig verksamhet. Dessutom, om det är så, som JOF hävdar, att allt är tillåtet i korrschack, så måste detta uttalande som moraliskt ställningstagande innebära normen att allt är tillåtet på alla områden, exempelvis idrotten, arbetslivet m.m. Nu tror vi självfallet inte att JOF anser detta. Men då måste JOF i stället förklara det specifika i korrschacket som gör att just där är allt tillåtet men inte på alla, eller en del, andra områden. Vi tror att varken JOF, vi eller någon annan klarar av att göra det, och slutsatsen måste bli att JOFs påstående är felaktigt. Frågan blir då i stället, vad är inte tillåtet i korrschack – användning av schackdator eller konventionella hjälpmedel?

III:3

Vi å vår sida anser att hjälpmedlens kvalitativa skillnad är avgörande som kriterium för att avgöra konsultationsargumentets saklighet. För att begränsa den kvalitativa skillnaden tar vi ett drastiskt exempel som jämförelse: Gulfkriget – på ena sidan ett högteknologiskt vapensystem, på korrschackets område motsvarande en schackdator, på den andra sidan en förhållandevis konventionellt utrustad armé, motsvarande schacklitteratur, schackkamrater osv. En helt enig expertis anser att högteknologin besatt en överlägsen slagstyrka, och att det förhållandet avgjorde utgången av kriget. För korrschackets vidkommande anser vi att de kvalitativa skillnaderna kan uttryckas som en fråga om ekonomi, dvs. ett rationellt använ-

dande av befintliga resurser och kapaciteter. Utifrån ekonomibegreppet kan skillnaderna i de olika hjälpmedlens konsultationskraft analyseras i förslagsvis följande avseenden: 1) rumsaspekt, 2) tidsaspekt, 3) aggregatnivå. De två förstnämnda kan enklast beskrivas så att dator rumsligt alltid finns till hands (den försvinner aldrig) och tidsmässigt alltid är tillgänglig (den "sover" aldrig) och i dessa egenskaper kräver den heller inget annat än en mycket tillfällig närväro av en spelare (jfr. f.ö. TCs redogörelse). Ingen av dessa egenskaper kan ersättas av aldrig så välvilliga schackkamrater eller omfattande schackbibliotek eftersom själva konsultationssituationen, förutom en längre tid av nödvändig aktiv närväro av den rådsökande även kräver någon form av förberedande organisering vad gäller litteratursökning, telefondering, överenskommelse om tid och plats för konsultation, osv. Dessa kvalitativa skillnader på det praktiska planet är i sig givetvis inget uttryck för fusk men blir s.a.s. fuskfullade förutsättningar på aggregatnivån. På den nivån analyserar schackdatorn ett stort antal partier samtidigt utan närväro av någon spelare under t.ex. 1 dygn. Under den tidsrymden, och med den koncentrerade samtidigheten för t.ex. 10 partier, övertar datorn den analytiska process som normalt ingår i den traditionella korrspelarens intellektuella verksamhet och ansvar, och gör det därutöver med en sådan vidsträckthet att den i princip i sig inrymmer och bearbetar alla de på brädet för tillfället befintliga pjäsernas taktiska m.m. potential. Datorns analys utgör därför den aggregerade summan av de befintliga pjäsernas alla aktuella och potentiella möjligheter. Som fysiskt instrument manifesterar sig datorn som den extra och aggregerade 33:e pjäsen, ständigt analytiskt närvärande i varje utfört drag, alltid fortsättande utan uppehåll där varje konventionellt hjälpmedel är uttömt på resurser. Denna aggregatnivåns koncentrerade kapacitet och analytiska energi och uthållighet i rummet över tid förmår inget traditionellt hjälpmedel uppnå.

Vi menar oss med detta således ha bevisat att det finns en kvalitativ skillnad mellan hjälpmedlen, och att denna kvalitativa skillnad, förorsakad av införandet av ett nytt elektroniskt hjälpmedel, också kräver en moralisk nyprövning. Vi för vår del har kommit till den slutsatsen, att överlätelse av viktiga inslag i en korrspelares intellektuella möda och ansvar på datorns aggregerade analyskapacitet inte kan klassificeras som konsultation. Som rubrik på den tidigare refererade artikeln i GP står "'Fusk' nödvändigt inom korrschack". Vi har hämed hjälpt artikelförfattaren att utan fortsatt flathet inför datorspelande "schackauktoriter" skriva ordet fusk utan fegt citationstecken.

III:4

Datorspelarna brukar anföra att de 1) ändå måste kolla datoranalyserna, 2) själva i sista hand måste göra det slutgiltiga valet av drag. Vi invänder: 1) om polare Per köper en ny bil och senare finner att han måste göra några funktionella justeringar, så betyder inte det att han producerat själva bilen, dvs. om polare Per måste korrigera datoranalyserna så betyder det inte att han producerat själva analysmaterialet, den har datorn tagit fram utifrån sin aggregerade analyskapacitet. 2) Valet av slutgiltigt drag vill vi jämföra med den situation då man står inför en valsituation i en butik. Man granskar ett antal redan färdiga produkter, kollar miljömärkning, bruksanvisning, innehållsförteckning, osv., och utifrån de uppgifterna i förening med egena preferenser gör man sitt val. Men mycket till skapande schack i jämförbar schacksituation är det ju inte fråga om, eller hur? (Och apropå butik; för den eventuellt intresserade kan vi nämna att vår konsultation inträffat när vi slumpmässigt stött på varandra nere i ICA-butiken. Lutade över någon kyldisk eller tillbakalutade mot någon konservhylla har vi under några halvtimmar analyserat partier på ett fickschack, omgivna av oförstående och störande kunder som absolut måste ha någon vara just på den plats dit vi dragit oss undan.)

Aktuell debatt

En mediokrats försvarstal

Ragnar Wikman

Allra först vill jag tacka Jan och Roland för att de tagit mitt uppdrag på allvar och sänt in ett genomblickt och utförligt inlägg, där de verkligen bemödar sig om att motivera sin ståndpunkt. Det var inlägg av den tyngden som jag i mitt stilla sinne hoppats på, när jag bad om debattinlägg i höstas...

Efter dessa berömmade ord är det nästan med beklagande jag måste konstatera, att jag i själva sakfrågan är av helt motsatt uppfattning än författarna. Jag skall återkomma med en kort sammanfattnings av min argumentering i slutet av denna replik, men först vill jag kommentera några av Jans och Rolands åsikter mera i detalj.

Först och främst har jag frångått principen om att inte tillåta hård kritik av namngivna personer i Bulletinen, dels därför att jag finner inlägget väl skrivet, dels därför att författarna anser sig vara ute i ett angeläget ärende. Dessutom, vilket författarna särskilt framhäller, är det givetvis personernas åsikter, inte deras person, som kritiseras! Jag har även berett de fyra utpekade tillfälle till en omedelbar replik. Tomas Carnstam och Rune Holmberg har kommit in med korta repliker (se ss. 38-39), medan Jan-Olof Forsberg och Mats Hylén inte önskat utnyttja replikrätten.

Till sist ett par förslag – snarast möjligt ska tureringstabellerna förses med uppgifter om vilka spelare som använder dator. Vi anser att det ligger i den korrspelarens samfällighetens allmänintresse att få veta under vilka teknisk-instrumentella betingelser medspelarna når sina resultat. Vidare anser vi att det tillhör det journalistiska uppdraget att intervjuer med SM-vinnare och liknande fall som obligatorium ställer frågor om huruvida vinnaren använde dator eller ej. Att som hittills i sådana presentationer med frånvänd blick tala om vinnarens lysande prestationer o.dyl. utan att lättas om den eventuella datorhjälpen, tycker vi en hel del ottryckbart om.

Givetvis åligger det egentligen inte oss datorlösa korsspelare att behöva bevisa att datoranvändning är fusk, tvärtom. Det är datorspelarna, vilka introducerat ett nytt elektroniskt

hjälpmedel, som måste bevisa att det inte är fusk. Men från deras och deras fränders sida har vi inte stött på ett enda rationellt argument till deras försvar. Vad vi i stället fått läsa är några slappa, ogenomtänkta och substanslösa retoriska påståenden. Det är allt!

Vi avslutar det här avsiktligt polemiska inlägget med ett par frågor: Är vi de enda som anser att den bästa spelaren bör vinna? Är vi de enda som finner det vara moraliskt förkastligt att den datorspelande mediokratin fuskar till sig bättre placeringar än vad deras schackliga kompetens i förening med konventionella hjälpmedel normalt skulle resultera i? Vad säger t.ex. de i vårt inlägg omnämnda spelarna om saken? Vi önskar också att ledamöterna i korrekommittén med hänsyn till våra argument gör ett principiellt uttalande i datorfrågan. Tack för ordet.

Många korrschackspelare känner säkert ett visst obehag inför datorernas frammarsch, och jag tycker att det är rätt och rimligt att släppa fram Jan och Roland som (därtill värlitkulade) språkrör för denna opinion. I ett polemiskt inlägg må vissa retoriska överdrifter vara tillåtna, men jag ser mig i alla fall tvungen att gå till rätta med några av dem.

För det första utpekas en stor grupp av korrspelare (dvs. dem som använder dator i analyser) som skyldiga till "moraliskt förkastligt" beteende – författarna har givetvis full rätt att ha denna åsikt personligen, men någon "objektiv" (allmänt giltig) grund har påståendet inte – därför vill jag klart säga ut, att ingen "datormediokrat" [vilket f.ö. inkluderar mig själv] skall känna sig träffad eller sårad av beteckningen! Det är vad Jan och Roland tycker rent personligen – och det skall de ha rätt till! – men objektiva grunder saknas. Det är nämligen så, att varken ICCF eller SSKK tagit ställning mot datoranvändning! Användningen är alltså inte deklarerad oetisk, och än mindre förbjuden! Utöver detta kan noteras, att SSKK åtminstone implicit accepterat datoranvändning (se t.ex. sista stycket på sistasidan i nr 6/91 av Bulletinen). I avsaknad av officiellt sanktionerade moralprinciper är datoranvändning givetvis en fråga som varje korrspelare bör besvara utgående från egna personliga ställningstaganden.

Jan och Roland, ni har helt rätt i ert första konstaterande; att all mänsklig samvaro bör vägledas av moraliska principer, men att olika uppfattningar föreligger om vilka de principer är, som bör vara normerande. Ni har också rätt, när ni konstaterar, att datorspelarna (och, strängt taget, alla korrspelare) inför sig själva bör definiera sitt förhållande till korrschacket, och även göra reda för sig sitt syfte med korrspelet. *Men*, en spelare som efter att ha gjort detta kommer fram till, att han – också (och framför allt) inför sig själv – kan acceptera datoranvändning, en sådan person handlar enligt

mitt sätt att se definitivt inte omoraliskt och än mindre olagligt!

Ett syfte med ett polemiskt inlägg är ju att försöka påverka den allmänna opinionen i riktning mot ens egen uppfattning om vad som bör vara normerande, varför vissa "adjektiva" (eller "invektiva" :-)) överdrifter må vara OK. Men jag vill definitivt vända mig mot den glidning ni gör under punkt II, där ni jämför datoranvändning med doping och manipulering av idrottssredskap! Ni förbigår den viktiga distinktionen att doping och fifflande med redskap är explicit förbjudet, vilket datoranvändning inte är! Och en allmänt accepterad moralisk princip är ju den, att användning av otillåtna hjälpmedel ses som moraliskt förkastlig, medan användning av tillåtna (icke-förbjudna) hjälpmedel är moraliskt helt OK! (Jfr. t.ex. bloddoping [förbjudet] mot höghöjdsträning [tillåtet] – likartade fysiologiska effekter, men helt olika moralisk bedömning!)

Er värdering av det andra argumentet – konsultationsargumentet – finner jag intressant, men även här är jag av helt motsatt uppfattning... Min personliga gränsdragning kommer fram i mitt svar till Bengt Lindh i nr 2/93 av Bulletinen – för min del finner jag konsultation moraliskt tvivelaktig, men datoranvändning helt OK! Er analys i punkt III:3 som utmynnar i att datorn manifesterar sig som en extra och aggressiv 33:e pjäs är både rolig och inte helt utan relevans; man har givetvis hjälp av datorstöd, likaväl som man har hjälp av ett omfångsrikt öppningsbibliotek. Men jag hoppas ni förläter mig följande liknelse – med datorstöd är den 33:e pjäsen kanske värd lika mycket som en svag dubbelbonde, vid konsultation uppstår synergieffekter vilka även de kan motsvara en 33:e pjäs, men i detta fall kanske rentav av samma värde som en stark och understödd fribonde! :-)

Jag har tolkat ert inlägg som så, att ni vill påverka de normerande principerna för vad som skall vara moraliskt acceptabelt resp. oaccep-

tabelt inom korrschacket. Ni anser att datoranvändning borde bedömas som fusk (utan citationstecken). Själv är jag som sagt av helt motsatt uppfattning, och jag anser dessvärre också, att er inställning – om den upphöjs till normerande moralisk princip – skulle innebära dödsstöten för korrschack som tävlingsform. För att citera Knut Carlqvist (nr 6/92 av Bulletinen, s. 25), då "är det förstas kört för korret om fem år. Men sånt är livet." Men, *det behöver inte gå på det sättet!* (Har Du orkat läsa ända hit, käre läsare, orkar Du nog läsa ytterligare några rader till! :-))

Jag anser alltså, att användning av datorer explicit bör förklaras tillåten, och därmed jämföras med litteratursökning (eller sökning i en schackdatabas), och som ICCF-turneringsdirektör kommer jag att göra en motion i saken på höstens ICCF-kongress i Gdańsk i Polen. Mitt huvudargument är – det må villigt erkänna – rent pragmatiskt; alternativen är så mycket värre! Att förbjuda datorer (jag tänker då inte på öppningsbibliotek à la ChessBase och NIC-Base, utan datorer som kan "spela" ett parti från början till slut) skulle kräva effektiva kontrollmöjligheter, annars blir förbudet verkningslöst. Sådana är teoretiskt möjliga (jämför dopingkontrollen i sport) men skulle enligt min mening kräva så drakoniska lagar att få korrspelare vore villiga att underkasta sig dem och spela tävlingskorrschack under sådana betingelser.

Att förklara datorhjälp för oetiskt och omoraliskt *men utan att belägga detta med sanktioner* (med motiveringen att det inte går att kontrollera – detta är dessvärre en linje som vissa nationella forbund är inne på, och det är också orsaken till att jag vill ta upp frågan inom ICCF) är som jag ser det etter värre. Denna lösning leder oss in på en väg som för till ett etiskt och moraliskt moras, eftersom den *enbart* gynnar de spelare som är beredda till oetiskt handlande för att uppnå "ära och berömmelse"! Och eftersom då gemene man "vet" (anser sig veta), att "alla" fuskar, så faller här en skugga även

på de få entusiaster, som försöker slå sig fram till en SM- eller VM-final utan datorhjälp. Så, Jan och Roland, om ni om ca 10 år skulle kvalificera er till en SM-final utan datorhjälp (vilket skulle vara en mycket imponerande prestation, eftersom det om 10 år högst sannolikt finns datorer på marknaden med en korrschackrating på över 2500!), så får ni vara beredda på ironiska "gratulationer" (från "vänner" och dåliga förlorare) riktade till "datorn i garderoben" ...

Om ICCF – vilket Gud förbjude! – tar ställning för denna framtid, ja då är loppet kört för korrschacket, och vi får alla se oss om efter en ny hobby...

Vilken framtid går då korrschacket till mötes, om vi explicit tillåter datoranvändning, och därmed en gång för alla flyttar datorerna från astmasprayernas gråzon (de norska skidlöparna må förläta mig liknelsen, men jag tänker alltså på ett hjälpmedel som inte är officiellt förbjudet, men som trots det stämplats som suspect av åtminstone några kritiker) till höghöjdsträningens explicita acceptans? Jag vill inte påstå, att vi skulle vara på väg mot ett underbart Utopia, men det ger oss åtminstone en chans att överleva som en självständig idrottsgren, även om sportens natur otvivelaktigt kommer att förändras. Korrschack på toppnivå kommer att kräva en helt annan spelföring än i dag, något i stil med det samarbete mänskliga – maskin som Tomas skissat upp. Det förutsätter också, att framtidens VM-finalister är beredda att investera i en eller ett par schackdatorer, men – givet den kraftigt nedåtgående priskurvan på datorer och datorprogram – den investeringen behöver knappast bli mycket större än vad man i dag får lägga ut på ett toppaktuellt öppningsbibliotek.

Till sist en kort sammanfattning av mina synpunkter: Om vi tillåter datorer har korrschacket en möjlig framtid, men om vi förbjuder (eller "demoralisera" :-)) datorer styr vi korrschacket mot en *omöjlig* framtid!

Repliker

Tack, Ragnar – det gjorde gott att läsa ditt klarsynta svar på inlägget från Sellberg och Åkesson! Mitt bemötande av S&Å kan därför hållas tämligen kort.

I

Datorspelarna uppmanas att definiera sitt förhållande till korrschacket. Låt oss vidga perspektivet: varför spelar man schack just *per correspondens* – med eller utan dator? Själv drivs jag mest av möjligheten att utforska partierna, "att söka sanningen". Med denna grundsyn blir datorn ett *naturligt hjälpmittel*.

II

S&Å anser att den bäste spelaren förtjänar att vinna. Javisst, men enligt mitt synsätt är den *bästa korrspelaren* den som – inom reglernas ram, med tillåtna hjälpmittel – spelar bäst schack, dvs. åstadkommer det bästa resultatet! Korrspelarnas tillgång på tid och hjälpmittel varierar, liksom deras kapacitet (kunskaper, analysförmåga, vakenhet, omdöme, tålamod, vilja etc.). S&Å tycks vilja premiera den högsta kapaciteten – men då duger bara spel över brädet!

III:1

Dags att bemöta personangreppet! Först undrar S&Å hur min dator "vet" att den bara utför "enklare utredningar" för min räkning. Per definition, mina herrar – datorn är så otroligt dum att det är det enda den klarar!

S&Å insinuerar fräckt att jag *tack vare datorn* gått till final i Nordisk Cup – det visar att de inte har den ringaste aning om vad dagens schackdatorer kan och inte kan. Jag kan med gott samvete påstå, att den enda konkreta hjälpen kom från datorns färska *öppningsbibliotek*: jag slapp nackdelen av att inte ha aktuell litteratur! Men datorn har naturligtvis även sparat *tid* åt mig – genom att grovsortera varianter.

En kuriositet må nämnas – motståndarens *av-saknad* av dator "förstörde" ett av mina knepiga slutspel! Jag fick aldrig fullfölja min vinstplan, eftersom motståndaren behagade fastna i en liten fälla...

Största nyttan har min dator faktiskt gjort genom att analysera igenom mina favoritvarianter ordentligt – för *framtida bruk*. Datorn har alltså hjälpt mig att förbättra teorin! Är der rent av fusk att använda dylika "hemliga" rön... ?

III:2

Om min moral redan anses *nerfrätt* (inget kvar?) kan det väl inte bli värre av att jag även erkänner doping. Under Nordisk Cup final använder jag astmaspray! (Därmed kan jag dopa mig ytterligare – med endorfin i motionsspåret...)

III:3

S&Å poängterar att datorn – till skillnad från annan hjälp – är obegränsat tillgänglig (i tid och rum) och att den samtidigt kan analysera ett stort antal partier utan spelarens medverkan. Så blir det väl i framtiden, men om man använder *dagens* schackdatorer på detta sätt får man inte mycket ut av dem!

S&Å tycks inte ha förstått att ett intensivt *samspel* mellan spelare och dator är nödvändigt för att nå resultat – man måste hjälpa datorn på traven! Det lär dröja innan en "korrdator" blir så bra att dylikt samarbete inte lönar sig...

III:4

Jag tycker uppriktigt synd om S&Å, som genom datorerna berövats spelglädjen. Har nöjet bara bestått i att "lura" motståndarna, att visa vem som är bäst – att *sätta mediokratin på plats*? Vi är tillbaka vid utgångspunkten: S&Å måste definiera sitt förhållande till korrschacket!

Tomas Carnstam

Bästa Jan Sellberg och Roland Åkesson!

Jag har inte framträtt med diskutabla åsikter i intervjuer. Någon intervju för tidskriften PLY har inte förekommit och artikeln är skriven utan mitt medgivande. För att ge styrka åt artikeln i PLY förekommer ett fotografi av mig. Detta fotografi är hämtat från SSKK-bulletinen nr 2/1992, där min bild pryder omslaget. Med vänlig hälsning!

Rune Holmberg

Även Per Söderberg, Bromma, har inspirerats till ett inlägg i datordebatten. Som styrelsemedlem fick han ta sig en förhandstillsit på Jans och Rolands artikel, liksom också på ett diskussionsunderlag framtaget för ICCF. Dessa föranledde följande reflexioner:

Jag har läst Sellberg–Åkesson, men tyvärr verkar de inte veta vilken nivå datorn spelar på. Jag tror att de kommer tillgängliga datorerna skulle få svårt att klara sig ens i klass 1 – Deep Blue är ju något bättre. När det gäller den utpekade datorn hemma hos Tomas Carnstam, så har jag provat den litet på ett av mina intressantaste kombinationspartier. Redan i 17:e draget har jag själv sett den vinnande offerkombinationen uppe på brädet, men det dröjer ända till 33:e (!) draget innan datorn för första gången har "sett" kombinationen. Men sedan missar datorn ett nyckeldrag i kombinationen och kan inte omsätta fördelen till vinst!

Jag ser dock inget fel i att datorn kan hjälpa mig (nu har jag ingen spelande dator själv) att inte förlora på någon simpel bortsättning (vilket händer alltför ofta). Dessutom har jag förlorat mot ryssar eftersom deras teoriverk och artiklar är så mycket bättre än våra! Skall vi förbjuda ryska spelare att läsa 64:an?! Jag tror att datorn kan hjälpa oss människor att spela ännu bättre, och jag har definitivt för avsikt att införskaffa mig en! Trots allt så njuter jag mer av ett vackert parti jag förlorar än ett som jag vinner på en billig fälla!! Vidare tycker jag Din artikel om ICCF och datorer speglar låget bra, men jag tror inte datorn kan bli människan överlägsen inom en överskådlig framtid! Idag

räknar datorn på allt ca. 5-6 drag framåt och hittar alla vackra kombinationer som finns – i blixten är man chanslös. Med AI skulle en sällningsalgoritm av drag införas som jag tror skulle innebära att datorn missar kombinationer. Så för att datorn skall bli överlägsen, så att en människa kan ta sig till VM-final i korrschack utan att ha en djup förståelse av schack, krävs att datorn nästan analyserar alla möjligheter ca. 30 drag framåt och har en positionsuppfattning som är näst intill perfekt! Du kanske vet mer än jag men jag har svårt att inse att fantasi går att programmera!

Med vänlig hälsning!

Per Söderberg

Nej, på den sista punkten är vi nog helt ense, fantasi och kreativitet går inte – lyckligvis! – att programmera! Så därför kommer vi människor aldrig att bli helt utkonkurrerade av datorerna... Men med en kombination av råstyrka och avancerade sällningsalgoritmer kan en schackdator dock komma förvånansvärt långt :-(Du konstaterade själv, att de redan är hart när oslagbara i blixten, och de bästa datorerna är redan av mästarklass-styrka i närschack! I och med att hårdvaran hela tiden utvecklas, kommer datorernas beräkningskapacitet att mångdubblas under de närmaste åren – 5-6 drag blir om några år 6-7 drag och om något decennium kanske t.o.m. 8-9 drag, med hjälp av smarta sällningsalgoritmer. En sådan dator skulle med största sannolikhet klara sig hyggligt helt på egen hand t.o.m. i mästarklassen i korrschack!

Men det centrala i mitt resonemang var dock inte det, att en dator s.a.s. av egen kraft skulle kunna slå sig fram till en VM-final i korrschack! Min poäng var den, att – sedan när det finns datorer som klarar sig i klass M i korrschack – så blir det mycket svårt för en spelare att utan datorhjälp ta sig till en VM-final! En stark spelare med datorhjälp har då en stor (troligen avgörande) fördel gentemot en lika stark spelare utan datorhjälp! Men lyckligvis kommer det nog fortfarande att vara så, att en stark spelare med dator fortfarande kommer att vara klart bättre än en svag spelare med dator! (RW)

Schackspelets ekonomi

Sven-Gunnar Samuelsson

I samband med Rilton Cup 1989-90 visade mig Riltonfondens ordförande **Rune Berggren** ett korpparti som han spelat några år tidigare. Jag blev imponerad av vits rationella spelföring och bad Rune sända mig partiet med några kommentarer att bygga vidare på. Det gjorde han – i oktober 1992 kom brev, parti, och dessa rader:

"Broder.

Sist vi träffades (i Borlänge) på Sveriges Schackförbunds 75-årsbankett var Du vänlig nog att efterlysa notationer till ett korpparti som jag spelade 1982-83.

Partiet ingick i Manhems deltagande i Lag-SM 1982, Div II C och jag hade fått nöjet att spela vid bord 4. Övriga deltagare från Manhem var Bernt Lundgren, Bo Aurell och Lennart Rydholm.

En av mina sex motståndare var Kent Liljegren, ungdomsledare i Limhamns SK.

Partiet följde Encyclopedien C54, 16 (sid 254) t.o.m. vits 13:e drag (a4). Svart fortsatte enligt not 88 (sid 258) med 13. - a5 enligt partiet Gligorić–Kramer, Amsterdam 1950.

Efter vits 18.Te5 var det dags att spela av egen kraft."

Till saken – vi skall här titta på partiet och eftersom öppningen är väl känd sedan urminnes tider tillåter vi oss en del historiska återblickar.

Parti 2326

Rune Berggren, SS Manhem lag I

Kent Liljegren, Limhamns SK

Lag-SM 1982, div II C, bord 4, 1982-83
Italienskt (C54-16/88)

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lc4 Lc5

"Denna symmetriska utveckling av löparen till c4 och c5 kallas Italienskt parti, emedan den först analyserats av italienska spelare framför andra Lolli (1763), vilken givit den namnet 'Giuoco Piano'. Det är en fullt korrekt spelöppning." (Collijn's lärobok, 4:e upplagan 1921.)

4.c3 Sf6

"Detta drag, angivet redan av Damiano 1512, är det enda riktiga, vilket förhindrar vit att varaktigt erhålla en stark ställning i centrum." (Collijn.) Milde tid – 1512!! Du känner väl historiens vingslag? Det blir merå historia så småningom.

5.d4 exd4 6.cxd4 Lb4+ 7.Ld2

Här stod vit vid skiljevägen. Han kunde i likhet med Frank Marshall 1905 spelat Kf1?! med utomordentligt intressant slagväxling. Draget 7.Sc3 som angivits av Greco redan på 1600-talet kan leda till det s.k. Möllerska angreppet eller varför inte till det oerhörda partiet Steinitz–von Bardeleben, Hastings 1895!

Marshall–Burn, Ostende 1905 fortsatte (efter 7.Kf1) med 7. - Sxe4?! 8.d5 Se7 9.Dd4 Sf6 10.Lg5 Sg6 11.Sbd2 h6 12.Te1+ Kf8 13.Ld3! Le7 14.Lxg6 fxg6 15.Se5! med avgörande angrepp.

7. - Lxd2+ 8.Sbxd2 d5 9.exd5 Sxd5 10. Db3 Sce7 11.0-0 0-0 12.Tfe1 c6 13.a4 a5

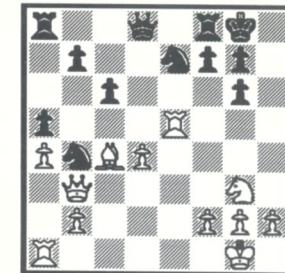
Så här långt hänger de flesta teoriverk med t.o.m. senaste Batsford Chess Openings (Keene/Kasparov).

Ja, Batsford anger förstås 13. - Db6! och anser att svart utjämnar spelet efter 14.a5 Dxb3 vilket säkert är riktigt. Men – varför skall vit byta dam och lätta på trycket frågade sig den store analytikern och angreppsmästaren Michail Tschigorin redan för 100 år sedan. Han föreslog i stället 14.Da3 och får medhåll av sin sentida kollega Jakob Estrin. Efter 14.Da3! Le6 15.a5 Dc7 16.Se4 Tad8 17.Sc5 Lc8 18.a6! b6 19. Sd3 Sf5 går Estrins analys vidare ända till 26:e draget och ger vit klar fördel.

Att teoriboksförfattare plagierar varandra och okritiskt tar s.k. nyheter från de moderna stormästarnas partier är ju inte något nytt för oss som varit med ett tag. Samma fenomen uppenbarade sig i den senaste matchen Kasparov–Karpov där världsmästaren fick mycket beröm för sina innovationer i Skotskt. Att redan Steinitz utförtigt analyserat samtliga Kasparovs "nyheter" undgick den stora kårt schackjournalister som inte läst historia. "Läs historia!" (Tage Erlander.)

Partiet Schiffers–Harmonist, Frankfurt am Main 1887 fortsatte 14.Tac1 Sf4 15.Sg5 Seg6 16.Te8! och vit vann efter fantastiska vändningar. Allt detta finns förstås i Collijn på sidan 92 och där har Du också partiet Steinitz–von Bardeleben. Du har väl Collijns lärobok? Om inte lever Du ett torftigt schackliv till ingen nytta. Skaffa den till varje pris!

14.Se4 Lf5 15.Sg3 Lg6 16.Se5 Sb4 17.Sxg6 hxg6 18.Te5

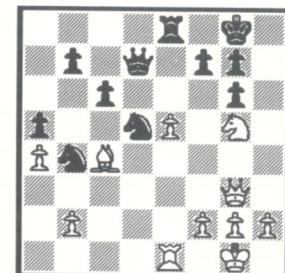

Här slutade vits teoribok. Han har kanske som så många andra en alltför stor respekt för moderna teoriverk och tror att författarna till Encyklopedien ger oss allt som är värt att veta. OK, en hänvisning till partiet Gligorić–Kramer 1951 finns ju med trots allt men vad annars?

Eftersom Collijn rimligen inte kunde veta vad som hänt 30 år senare tog jag till en annan av de gamla gudarna – Euwes svenska häfte nr 11 från 50-talet, tryckt 1970. Där står allt, förutom en mängd varianter och bra analyser – bl.a. att Gligorić–Kramer fortsatte med 18. - Sed5 och 19.Tae1 "och vit behärskar nästan helt situationen".

Liljegren hade kanske tillgång till detta parti och försöker därför förstärka svarts spel.

18. - Dd7! 19.Tae1 Tae8 20.Se4 Sed5 21.Dg3! Txe5 22.dxe5 Te8 23.Sg5!

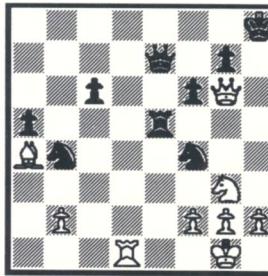
Det förefaller som om svart har lyckats ganska bra med sin avbytesmanöver och

minskat vits tryck på e-linjen. Att vit kunde hålla sig från att hoppa in på d6 med springaren är bara det värt ett utropstecken! Från g5 är hästen synnerligen hotande mot den svarta kungsställningen – för att inte tala om damen på g3 – partiets hjältinna!

23. - b5 24.Lb3 f6

Tvunget – det hotade Dh4.

**25.Se4 Txe5 26.Dxg6 Kh8 27.Td1! De7
28.Sg3 bxa4 29.Lxa4 Sf4!**

Båda spelarna tar ut maximalt av sina ställningar och kampen är långt ifrån avgjord! Någon risk för remi föreligger knappast med den föredömliga inställningen till spelet. Om vi skall kritisera något så är det möjliga svarts nästa drag som luckrar upp den egna kungsställningen.

**30.Dg4 g5(?) 31.h3 Te1+ 32.Kh2 Txd1
33.Dxd1 Sbd3 34.Lc2!**

Förhindrar slag både på b2 och på f2 eftersom hästen i så fall går förlorad efter 35.Dd4!

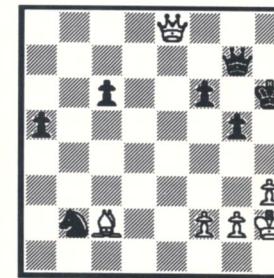
Trots det starkt reducerade materialet är striden skarp, att uppnå sitt mål – schackmatt – med så lite resurser som möjligt, det är schackspelets ekonomi!

34. - Dd7 35.Se2! Sxe2 36.Dxe2 Sxb2

Möjligen är denna "bondevinst" ett avgörande fel. Svart borde nog ha backat till f4

med hästen men som Tal säger: "Girighe-ten är det enda som hindrar oss att bli verkligt stora schackspelare."

**37.Dh5+ Kg8 38.Dg6+ Dg7 39.De8+ Df8
40.Lb3+ Kg7 41.Dd7+ Kh6 42.Lc2! Dg7
43.De8!**

Nu hotar vit att spela 44.g4! med matt på h5. Vits ekonomiska spelföring skulle hedra vilken bankdirektör som helst – Emanuel Lasker som också var svag för pengar skulle ha applåderat!

43. - g4 44.hxg4 Dxg4 45.Dh8+ uppgivet

Det blir matt på f4 eller h4 med hjälp av de vita bönderna. Som slutord tillåter jag mig att låna en annan formulering från en av mina gamla husgudar – Dr Tarrasch.

Han skulle ha skrivit: "Ett av herr Berggren med beundrandsvärda verve spelat parti!"

(Kommentarer för SSKK-Bulletinen av Sven-Gunnar Samuelsson)

Olika sätt att kontakta redaktören:

Post: Ragnar Wikman, Box 36, SF-20111 Åbo, Finland

Telefon: 009358-212331156 (säkrast efter 18 svensk tid) **OBS!** Modifierat telefonnummer!

Telefax: 009358-21318010 (dygnet runt)

Tidigare nummer och årgångar av SSKK-bulletinen

Prislista gällande t o m 1993-12-31.

Årgång	(löpnr)	SEK/NOK/DKK
1978 ¹⁾	(143–148)	120:-
1979	(149–154)	120:-
1980 ²⁾	(156–160)	100:-
1981	(161–166)	120:-
1982 ³⁾	(168–172)	100:-
1983	(173–177/8)	120:-
1984	(179–184)	140:-
1985	(185–190)	120:-
1986 ⁴⁾	(191–196)	100:-
1987	(197–202)	120:-
1988	(203–207/8)	120:-
1989 ⁵⁾	(209–211)	60:-
1990	(212–217)	150:-
1991	(218–223)	170:-
1992	(224–229)	190:-

1) Nr 143 i faksimil

2) Nr 155 saknas

3) Nr 167 saknas

4) Exklusive Nr 195 (regelhäftet), som endast kan köpas som lösnummer enligt nedan

5) Årgången omfattar endast tre nummer

Special I: 5 olika provnummer (vårt val) 60:-

Special II: Åttiotalets SSKK – 10 olika nummer från 1980-89 (vårt val) 120:-

Enstaka lösnummer ur ovanstående årgångar säljs, i mån av tillgång, för 20:-/st (dubbelnummer 30:-/st). Expeditionsavgift om 20:- tillkommer på lösnummerbeställningar. OBS! Ännu ett specialerbjudande – vid köp av minst en fullständig årgång ges en extra rabatt på 10%! Alla leveranser sker portofritt vid förskottslikvid till något av nedanstående postgirokonton:

Sverige	52052-8
Danmark	2466325
Norge	1982156
Finland	112706-3

(Finländska beställare kan räkna om avgifterna till FIM genom multiplikation med faktorn 0.85)

I detta nummer kan vi presentera två jubilarer, en 80-åring och en 70-åring. Den starke korrveteranen Nils Stenqvist har fyllt 80 år, medan den trefaldiga SM-silvermedaljören Sune Hjorth passerat de 70! Hjärtliga gratulationer till Nils och Sune samt till övriga jubilarer!

Nils Stenqvist 80 år

Den 21 april fyllde Nils Stenqvist, Fåglavik, 80 år. SSKK-bulletinen gratulerar!

Nils lärde sig spela schack vid 7-8 års ålder på ett hemgjort spelbräde, med pjäser av enepinnar! Spelet var hopsnickrat av Nils' far, och gick alldelens utmärkt att spela på – på den tiden kunde man inte köpa något onödigt. Därför fick Nils också lära sig grunderna på egen hand – några teoriböcker fanns givetvis inte heller att få.

Men i 25-årsåldern kom Nils i alla fall in på korrschacket, och han kan därmed i år fira 55-årsjubileum som korrspelare! Han startade år 1938 i en turnering i klass 3, och avancerade sedan snabbt i graderna; år 1944 hade han redan kvalificerat sig för spel i klass M. Nu följe dock ett långt speluppehåll, men 1966 gjorde Nils comeback i SSKK:s jubileumscup med ett ypperligt resultat; han kom i mål på fjärde plats! Efter detta har det blivit diverse turneringar i klass M, både nationellt och internationellt. Även ett representationsuppdrag finns med i bilden; i den femte Östersjöturneringen skötte Nils bord 13 för Sveriges första lag med den äran – med 6½ poäng var han (tillsammans med nyblivne IM Lars Entefeldt) den tredje bästa poängplockaren i hela laget!

Nils Stenqvist

Nils har en del funderingar kring "utvecklingen" inom korrschacket – först kommenterar han dagens höga porto med följande observation hämtad ur sin första turnering i klass 3 år 1938: "I min grupp gick en deltagare ur av ekonomiska skäl, och portot var då 5 öre." Datoriseringen tycker han är en fara för korrschacket.

Nils skickade med några intressanta partier – för partispalten har vi valt ut det nedanstående, spelat i en grupp i klass M år 1966. Nils vill gärna spela helt självständigt, och försöker därför lämna teorin så fort som möjligt – men i detta parti är det motspelaren som först avviker från teorin!

Parti 2327

Nils Stenqvist, Fåglavik

Göte Sundman, Jönköping

M 1:66, 1966-67

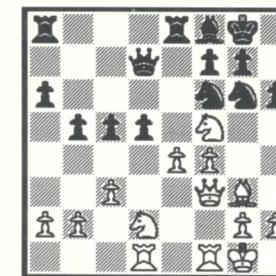
Spanskt (C86/5-22+)

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0 Le7 6.De2 b5 7.Lb3 d6 8.c3 Sa5 9.Lc2 Le6?!

Inledning till en originell plan, att byta bort vitfältslöarna på c4. Men idén förefaller mig en aning för långsam – i partiet får vit till synes utan ansträngning ett klart övertag i centrum.

10.d4 Lc4?! 11.Ld3 exd4 12.Lxc4 Sxc4 13.Sxd4 0-0 14.Lg5 h6 15.Lh4 Se5 16.f4 Sg6 17.Lg3 Te8 18.Sd2 c5 19.Sf5 Dd7 20.Tad1 Lf8 21.Df3 d5?!

Svarts sids var redan besvärlig, men textdragen möjliggör en elegant vändning.

22.Sxh6+!

Ett chansrikt offer. Svart har givetvis inget annat val än att syna.

22. - gxh6 23.f5 Sxe4

På 23. - Sh8 följer e5 med avgörande angrepp, och på 23. - dxe4 24.Sxe4 Dc6 25.fxg6! Txe4! 26.gxf7+ Kxf7/Kg7 är 27.Le5! (med hotet 28.Td6!) mycket starkt.

24.fxg6 Sg5! 25.Dd3 fxg6 26.h4 Sh7 27.Sf3 Lg7 28.Dxg6 Te6 29.Df5 Sf6 30.Se5 De8 31.Tf3 Td8 32.Tdf1

Svart har lyckats upprätthålla den materiella balansen, men vit står positionellt överläget. Det tunga artilleriet laddar nu upp på f-linjen.

32. - Se4?

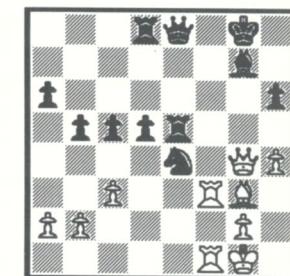
Nu kan vit sätta in nådastöten, men det var redan svårt att finna en vettig plan för svart.

33.Dg4!

Plötsligt hotar 34.Tf8+ Dxf8 35.Dxe6+. Än värre är dock hotet 34.Tf7! Svarts svar är därför s.g.s. tvunget, men ...

33. - Txe5

... ger vit tillfälle att briljera med ytterligare en kombination, än vackrare än den föregående!

34.Tf8+!! Dxf8 35.Lxe5!

Men inte 35.Txf8+? Kxf8! och svart kommer ut ur slagväxlingen med materialfördel!

35. - De7 36.Lxg7! Kh7

På 36. - Dxg7 avgör 37.De6+ Kh8/Kh7 38.Tf7!

37.Le5 Tf8 38.Tf5 Dd7 39.h5 Tg8 40.Df3 Sg5 41.Dd3 Se4 42.Tf4! uppgivet

Ett konsekvent och vackert genomfört angrepp!

I SSKK-bulletinen finns givetvis bara bra och ännu bättre partier :-) Det här partiet hör dock enligt redaktörens högst subjektiva åsikt till de allra bästa!

(Kommentarer av Ragnar Wikman)

Sune Hjorth 70 år

Den 26 april fyllde Sune Hjorth, Sundsvall, 70 år. SSKK-bulletinen gratulerar!

Sune gjorde sina första lärospän i Örebro Schacksällskap, och år 1943 – vid kongressturneringen i Malmö – kvalade han in till landslagsklassen. Debuten på denna nivå skedde följande år och blev mycket lyckosam, bl.a. lyckades Sune besegra stormästaren Gösta Stoltz i ett kort parti. Under de följande åren blev det bl.a. landskamper mot de nordiska grannarna samt Polen plus ett antal kongressturneringar. Som gymnasielärare i språk harnnade Sune år 1956 i Medelpad och blev då medlem i Sundsvalls Schackklubb, som han förblivit trogen alltsedan dess.

På 1970-talet medverkade Sune aktivt till en reform, som många schackspelare fått glädje av, nämligen rökfria spellokaler! I dag betraktas detta som något självklart, men så var det inte då – när Sune första gången lade fram en kongressmotion om sak, så betraktades han som en verklighetsfrämmande utopist. Men andra gången – i Luleå – gick motionen igenom, nästan helt utan diskussion!

Sune Hjorth

Det var också på 1970-talet som Sune på allvar började med korrschack, och 1973-75 tog han tre silvermedaljer i rad i SM-turneringarna! På senare år har Sune mest spelat internationellt, och där är hans hittills bästa resultat en tredjeplacering i VM-semifinal 15, grupp 3. Detta gav honom rätt att starta i 3/4-finalen, där det dock inte gått riktigt lika bra – i 3/4-final 15:3 ligger Sune för närvarande under 50%, men några väckra vinsterpartier har det dock blivit där också. Sune har dessutom ett lovande parti på gång, som – om allt går vägen – kan bli det första korpparti han någonsin vunnit utan att ha förbrukat någon betänketid överhuvudtaget!

Som avslutning konstaterar Sune att korrschack är en mycket trevlig tävlingsform, som passar honom precis!

Sune bifogade några av sina VM-partier – för partispalten har vi valt ut ett vinsterparti i VM-semifinalen. I en skarp Grünfeldvariant tror sig motspelaren ha hittat en förstärkning till gällande teori, men det visar sig snart att han råkat ur askan i elden...

Parti 2328

Sune Hjorth, Sundsvall

Douglas Hamilton, Australien

VM-semifinal 15:3, 1983-85

Grünfeld (D92/11-65)

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 d5 4.Lf4 Lg7 5.e3 0-0 6.Tc1 c5 7.dxc5 Le6 8.Sf3 Sc6 9.Le2 Se4 10.0-0 Sxc3 11.bxc3 dxc4 12.Sg5! Ld7 13.Lxc4 Sa5 14.Le2 Tc8 15.e4 Txc5 16.Le3 Txc3?

Här går svart direkt i den gillrade fällan! (Stampartiet Hamann–Schmidt, Skopje-OS 1972 [Informator 14:619], fortsatte med 16. - Tc8 17.La7 Sc4 18.Sf3±. /RW)

17.Txc3 Lxc3 18.Dd3!

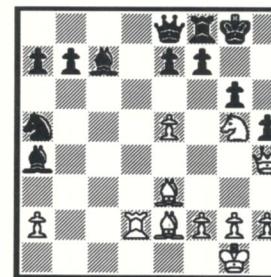
Antingen hade svart förbisett detta drag eller underskattat dess styrka.

(Som en fotnot till stampartiet ovan angav Informator just detta – 16. - Txc3? 17.Txc3 Lxc3 18.Dd3! Lg7 19.Td1+! Antingen läser svart inte Informator – där ser man vådan av att vara oinformerad :-) – eller så satte han sin lit till följdande "förbättring". Svart undgår visserligen pjäsförlust, men han råkar i stället i svårigheter av ett helt annat slag! /RW)

18. - Le5

18. - Lf6 hade följts av 19.Td1, och nu hade vit vunnit en pjäs på endera av följande två eleganta vis: a) 19. - e6 20.Dxd7 Lxg5 21.Db5! eller b) 19. - e5 20.Dxd7 Lxg5 21.Dg4! Med den valda textfortsättningen kommer svart snart att finna sig utsatt för ett lika oväntat som vackert kungsangrepp.

19.Td1 Ld6 20.e5 La4 21.Td2 Lc7 22. De4! De8 23.Dh4 h5

24.Lxh5! f6 25.Se6 Lxe5

25. - Dc6 kunde ha följts av 26.Dg3! Dxe6 27.Dxg6+ Kh8 28.Td4! och vits angrepp slår igenom.

26.f4! Lc3 27.f5! Lxd2 28.Lxd2 uppgivet

(Kommentarer av Sune Hjorth)

Lösningar

(till korrkombinationerna på sid. 27).

- 1. 1.Dd8+ Kg7 2.Dxc8! Taxc8 (2. - Dxg3? 3.Dxh8+!) 3.Sf5+ Kg6 4. Sxh4+ Kg5 5.f4+ Kxh4 6.g3+ Kh3 7.fxe5 Sd7 8.0-0! uppgivet.** En sista finess! Mot 9.Tf4 med dubbelhotet 10.Th4† och 10.Lf1† finns bara 8. - Tcg8/Thg8 följt av offret 9. - Txg3+ med förkrossande materialöverbikt för vit.
- 2. 1.Dxd6! Sxd6 2.Txg7 Txb2+ (vit hotade ju 3.Th7†) 3.Kxb2 Db7+ 4.Ka1 Se4 5.Tg8+ Kh7 6.f3 uppgivet.**
- 3. 1.Sh5!! Lh8 (1. - gxh5 2.Df5+ Kh8 3.Lxc5! hxg4 4.e5 { detta drag avgör även på 3. - dxc5} Sf6 5.exf6 Kg8 6. Dxg4) 2.Sgf6+ Sxf6 3.Sxf6+ uppgivet.** På 3. - Lxf6 avgör 4.Dxf6 med hotet 5.Ld4 (4. - Kg8 5.Lxh6).
- 4. 1. - Dxh3! 2.gxh3 Lc6+ 3.Kg1 Sf3+ 4.uppgivet.** Vit förlorar kvalitet utan någon som helst kompenstation.
- 5. 1. - Ta2! 2.uppgivet Matt är oundviklig.** På 2.Dd3/Dc4 avgör 2. - Df3 och det blir matt på g2, på övriga damdrag följer 2. - Df1+! och 3. - Txf1†. Ställer vit en pjäs emellan (2.Ld2, 2.Se2 eller 2.Tc2) slår Ta2 helt enkelt bort den.
- 6. 1. - Txe3! 2.uppgivet.** På 2.fxe3 avgör 2. - Dc2+ 3.Kh1 Tf2!